

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Johannis Segeri Weidenfeld De Secretis Adeptorum Sive Usu Spiritus Vini Lulliani Libri IV

Weidenfeld, Johann S.

Londini, 1684

125. Menstruum Vitrioli Isaaci

[urn:nbn:de:bsz:31-96282](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-96282)

Vitriolo mercurii dictum; hoc etiam de presenti Vitriolo Veneris intelligendum est in nostro Recepto; ubi Isaacus Vitriolum dictum aceto phil. dissolvit, depurat & graduat, quod deinde in tripode calcinat, id est figit; fixatum novo aceto phil. dissolvendum & volatilifandum est ante ejus destillationem, ut patet ex ejusdem menstrui descriptione alibi data.

125. Menstruum Vitrioli Isaaci Hollandi,

Cap. LXII. 2. Oper. min.

Rx. **M**agnam quantitatem Vitrioli Romani, 10 aut 12 libras, plus minus, quantum voles, & solves Vitriolum in aqua communi; sine faeces subsidere, clarum ad congelandum pone in vase lapideo donec pellicula superveniat, tunc sine refrigerari ac stare triduum, ac habebis insignes lucidos lapillos cristallinos colore viridi. Lapillos illos exime, & pone in pusillis pateris vitreis in mundo Balneo ad siccandum, ac Balneum accendas eo calore, qualis est solis media æstate. Ac lapilli tui in album pulverem convertentur, quem pulverem solves in aqua communi destillata, & finito faeces subsidere, ac clare superne diffundas in testam mundam ut prius, ac pone denuò congelandas ut supra; id toties facito, donec nullas amplius relietas faeces videas, ubi album tuum pulverem hoc pacto laveris ac operatus fueris, certus sis vitriolum tuum rite præparatum esse. Jam recipe album pulverem Vitrioli, eumque indes ollæ vitreæ oblongo collo, ac collum sigillo Hermetis munitas, ita ut nullus aër exspirare aut ingredi valeat, ac tum in testa cum cineribus cribratis pone super Fornace, ac ignem subjice, & sub Fornace lampadem ardentem pone, calorem addens qualis est solis medio Martio, atque hoc pacto retine, donec videas materiam tuam flavescere, ac retine in eodem calore donec perfecte ruffa fuerit, tum ignem paululum auge, id est, adhuc unam lampadem suppone, atque hoc pacto retine ad octo aut decem dies, ac tum vide an materia tua non incipiat rubere: Si rubere incipiat, ignem tuum auge; sine hoc pacto in eo ca-

P p

lore

lore etiamnum ad dies octo aut decem. Si verò in rubedine nihil proficis, ignem tuum adhuc uno Lampade auge, atque ita prosequere gradatim semper accensa Lampade una, donec materia tua tam altè rubra fuerit, quàm Rosa aut Rubinus; jam ubi tam altè rubra fuerit, finas etiamnum hoc pacto ad dies octo aut decem in eodem calore; ubi videris materiam tuam eodem statu permanere, exime eam ex Testa cum cineribus, & materiam in aliud vitrum forte evacua, ac bonam quantitatem aceti destillati (*phil.*) superfunde ac pone in Balneo; bulliat, ac move spatula lignea ter quaterve singulis diebus, atque hoc pacto retine ad dies noctesque quatuor, tum finas frigesieri, & clarum effundito. Et rursùm acetum destillatum affunde, idque repete tribus vicibus; tum facès abjice & acetum per Alembicum abstrahe in Balneo, donec materia omnino sicca fiat, superfunde acetum recens, ac facito ut priùs, idque tam diu itera, donec nullæ amplius facès in solutione remanent. Tum congela in siccum pulverem, ac habe vitrum bonum ac spissum, & pulverem tuum inde, ac Alembicum magno capite superimpone, ac destilla, ut primùm acquiras croceos spiritus, tum oleum rubrum; tum albos spiritus, tum sine frigesieri; Receptaculum deme, ac quod ei inest vere oleum illud benedictum serva. Alembicum deme ac in olla reperies materiam instar nivis candidam & instar cristalli lucidam, &c.

Menstrui hujus confectionem considerabimus in suis distinctis membris.

Primum versatur circa Vitrioli electionem, quod ut graduatum sit, id est, vel vini phil. spiritu vel aceto phil. dissolutum & cristallisatum, ratio postulat, & Receptum antecedens jubet. Vitrioli enim com. aqua com. soluti & purificati calcinatio in vase clauso usque in colorem rubicundissimum penitus impossibilis est, & nullius etiam momenti, siquidem ex communi Vitriolo, utut purificato & calcinato, nil nisi commune acidum vel communis Vitrioli spiritus elicitur, eligendum itaque est Vitriolum aquà comm. bene purgatum juxta præsens Receptum, sed postea juxta antecedens aceto phil. bene dissolutum, ut Vitriolum inde fiat graduatum, & idonea hujus menstrui materia.

Membrum secundum tractat de hujus Vitrioli graduati calcinatione vel fixatione in rubedinem. De qua processus prior obscurior fuit, præsens vel posterior satis clarus. Calcinatio hæc est

est vera & philosophica Vitrioli hujus fixatio, quod inde apparet maxime, quod citrinitati & rubedini præcedant nigredo & albedo, tam volatilisationis quam fixationis vera indicia, de quibus quamvis nihil dixerit Isaacus in ambobus Receptis, alii tamen de hisce coloribus in Vitrioli fixatione non siluere Adepti. Sume illum lapidem, inquit Ripleus cap. VII. Philorcii, cupri stillicidium (leonem viridem fatuorum vel vitriolum com. graduatum) & pone tritum in ovo philosophorum & procede per viam putrefactionis super eo, sicut dicebatur in opere Rebis, & continua lapidem super ignem, donec vertatur post nigredinem & albedinem in pulverem rubeum, quem multi vocant Vitriolum rubificatum.

Verum-enim-verò hic aliquod nobis adoritur dubium, cum color rubeus hujus Vitrioli calcinati ab ipso Isaaco dici videatur volatilis, minimè fixus. Materia ista inquit, in æternum rubra permanebit & non fixa, nam si fixa esset, omninò esset corrupta, nam in Aquam solvenda est & destillanda per Alembicum. Cap. LXXV. Hanc ut discutiamus nubeculam, sciendum est, Isaaci mentem esse, Vitriolum in rubedinem calcinatum, quocunque modo etiam tractum, rubrum permanere, sed non itidem fixum, quia Aceto philosophico solvendum sit & destillandum per Alembicum. Similem enim, modo non eandem reperimus phrasin de ipsa lapidis phil. rubedine & fixitate, quæ facile prædictum removebit dubium: Postquam Lapis, inquit, perfectus est, manere in eo statu debet nunc & in secula. Post perfectionem, nec in melius nec in pejus mutari potest, sed in æternum Rex permanebit. Quare si quis verum Lapidem Philosophorum paravit, nulla post sequitur multiplicatio, ubicunque post perfectionem multiplicatio sequitur, Lapis Philosophorum non est, nec verus Lapis est. Medicina esse potest, aut alius, cujusmodi multi sunt quibus projectio fit, verum Lapis Philosophorum non est de quo hic nobis sermo est. Cum prædictus Lapis perfectus est ac paratus, in æternum in eo statu permanere debet. Cap. 127. 1. Oper. min. pag. 407. Vol. 3. Th. Chym.

De coloris rubei permanentia in Lapide phil. sequentia protulit: In multiplicatione, inquit, nulla nigredo intervenit, nec ulli colores orbis sese ostendunt, nec albedo ulla, nec in sublimatione quicquam se præter rubedinem ostendit, nec in fixatione sese color alius præ-

ter proprium manifestat; is est egregia rubedo. Lapis enim nullum colorem alium præter rubedinem habet, est enim tantummodo una substantia, simplex materia, & ut cælum invincibile. Scies etiam quamvis sublimaretur, non fixitate sua privaretur, nam cum Lapis confectus ac paratus est in extrema virtute ejus, tum Lapis iterum aliter ex sua Essentia in aliam fabricando mutari non potest, nam si Lapis ex sua Essentia extrahi posset in aliam Essentiam aut naturam, aut si mutari posset, Lapis Philosophorum non esset, nec simplex esset, nec corpus glorificatum. Non, non. Sermonem meum ritè intellige, &c. *Cap. 72. 1. Oper. miner. Pag. 355. ejusdem Voluminis.*

*Lapidem Philosophorum penitus & omninò immutabilem esse statuit Isaacus, persuasus fortassis ex rubedinis inalterabili constantiâ, observatâ in Lapidis altioris gradûs vel generis multiplicatione; quam opinionem ut in singulis partibus defenderet, ipsam Lapidis volatilisationem citius negare ausus fuit, quàm fixationis alterationem in multiplicatione statuere: Scies, inquit, quamvis Lapis sublimaretur, non fixitate sua privaretur. Imo proprios sensus (ipse enim eodem loco Lapidem phil. menstruo quodam lucenti volatilifare docuit) & verbi fixare sensum, (ex quo tamen termino pars media omnium operationum dependet in Chymia adepta) intervertere maluit quàm hanc ex paralogismo deductam relinquere fallaciam. Lapidem, inquit, tam sæpe aperire & referare potes, ut priùs dictum est, ac postea sublimare, & partibus exiguis denuò compingere, ita ut partes ejus iterum in unam cohærescant, quod nos fixationem appellamus; fixare quidem nuncupamus, sed fixare non est, sed tantummodo condensatio, ita ut omnes ejus partes subtiles rursus in unum cogantur arctè simul, ita ut priùs fuerant, & Lapis iterum ignem expectet, & rursus projectionem facere eo possimus ut priùs faciebamus. *Cap. 76. lege 73, 74, 75, capita ejusdem libri.**

Nos quod contra hanc habeamus sententiam, reservabimus pro libro tertio; interea hoc solum animadvertetis oportet: Vitrioli calcinati ut & ipsius Lapidis phil. multiplicati materiam in æternum rubram permanere sed non fixam, quia utraque menstruis philosophicis volatilifari potest.

Hæc vero utut se habeant, Vitriolum Veneris graduatum vase clauso

clauso in rubedinem calcinatum esse fixum, probabit saturni vitriolum eodem modo fixatum per eundem authorem. R. Phialam vitream, inquit, pone in ea medietatem saturni purgati (sacchari saturni non communi aceto destillato, sed philosophico confecti) alteram medietatem seorsim ad necessitatem reserva, orificio phialae impone vitrum commodum, pone vitrum in capellam cum cineribus cribratis in furnum aut de tripode arcanorum, aut in furnum in quo calcinas spiritus; da ei ignem æquè calidum ac sol media æstate est, non ampliùs, nisi forte parum calidiorem aut frigidiorum dummodo non sit tantus ut plumbum fundat, ita enim materia tua olei instar liquefceret, & si sic stet ad duodecim dies omne sulphur evolabit materiaque corumpetur, sulphur enim ejus nondum est fixum, & in extrinseco tantum, unde materia facillimè funditur & licet purum sit, tamen non est fixum; ita ut ignis adeò lenis sit ut materia non fundatur, stet sic sex septimanis, post quas accipe parum, projice super ferrum candens, quod si statim fundatur & fumet nondum est fixa, sed si manet, sulphur ejus fixum est. Tum auge ignem notabiliter, donec materia citrina fiat, & sic semper donec rubescat semper augendo ignem donec Rubinorum colorem accipiat; auge donec tota candescat, & tunc fixa est, & parata ad infusionem cum nobili aqua Paradisi (menstruo sub No. 114. descripto.)

Præter hanc datur quidem etiam alia Vitrioli phil. calcinatio, quæ sit aperto vase, ita viride æris graduatum calcinatur ad rubedinem antè ejus destillationem in præparatione spiritus Veneris Basilii, uti in præcedenti genere observavimus sed hæc hujus loci non est, remanet enim calx volatilis non fixa, quæ calcinatio ob phlegmatis sequestrationem tantummodo adinventata est. Membrum tertium consistit in hujus vitrioli fixati nova dissolutione in aceto phil. unde Vitriolum istud volatilifatur iterum, & ad destillandum aptum redditur, in priori Recepto solutio hæc penitus omiffa est, sed exactius describitur in posteriori processu.

Membrum quartum, simplex est, & frequens in omnium menstruorum sætentiis confectioibus destillatio, hoc tamen excepto quod ex hoc graduato, fixato, iterumque volatilifato Vitriolo spiritus non ascendat albus, sed croceus, (quia maturior,) antè oleum rubeum, tandemque etiam appareat spiritus albus ex sale vel corpore albo extractus.

Tan

Tandem ex reliquis metallis eadem etiam menstrua confici posse restatur hisce verbis: Sed si oleum ex metallis velis educere ut de vitriolo doctum est, metallum tuum in aqua forti solves, ac facies præcipitari, ac falsedinem ei aqua communi ablue, eoque siccato in vitro oblongo gutture immisso ac congelato, ac posito super fornace in cineribus cribratis, ignem subijce talem qualem Vitriolo, donec metallum omninò rubeat, ac donec interius ejus foris sit. Tum solve in aceto destillato ut Vitriolum, ac congela donec nullæ fæces ampliùs remaneant. Tum destillandum pone, & metallum omninò destillabit in rubrum oleum, estque oleum perfectum Philosophorum. Verum projectio ejus non tam alta est quàm olei quod priùs factum fuit. Atque omne oleum metalli oleo vitrioli multiplicabis, ut antè dictum est. Et admodum facilè oleum conficitur ad eundem modum ex Saturno, ejusque projectio admodum alta est. Age gratias Deo, operare, ac pauperum memento, Dei dona in tuam salutem moderare. Cap. 80. 2. Oper. min. pag. 478. ejusdem Vol.

Omnia Metalla, inquit cap. 67. ejusdem operis, rubra fient in morem sanguinis, etiam Jupiter & Luna; nam omnibus metallis interius rubrum est, unum magis rubrum alio. Cùm igitur ad rubedinem perducta fuerint, tum solvenda tibi sunt (aceto philosophico) ac denuò congelanda, donec ab omnibus fæcibus munda sint, & tamen elementa sua simul contineant perfectè. Nam cùm eò perducta sunt, nihil præter fæces remanent. Nam Terra (caput mortuum) subtilis ac liquida effecta, ea itidem solvitur, cùm eam subtilem effecisti solvendo & coagulando, ut nullæ fæces ampliùs remaneant. Ità destillare potes per Alembicum in oleum rubrum. Quemadmodum hic de Vitriolo doceberis, ita etiam de omnibus metallis faciendum erit, atque etiam Mercurio, ubi solutus fuerit in aqua forti ac præcipitatus, ac falsedine abluta siccat & tum vitro inditus, uti dictum est de Vitriolo, atque ita porrò factum ut priùs doctum est de Vitriolo. Ac quod hîc de metallo dictum est, id etiam de Antimonio (reliquisque mineralibus) facere potes. Aures aperi & ausculta, ac mentem aperi, nunquam auditum est, ut tale opus tam exiguo labore factum fuerit.

Hic vos admonitos volo, ut notetis differentiam inter Vitrioli & aliorum corporum olea; ex omnibus metallis uti ex Vitriolo simile componitur oleum, hoc tamen discrimine, quod Vitriolum in sui

sui olei destillatione Terram vel sal post se relinquat, quo spiritus & oleum ejus figuntur in Lapidem Philosophorum; metalla autem reliquaque mineralia non itidem, cum totaliter ascendant in spiritum & oleum, nulla remanente Terra, sale, vel capite mortuo, quo in lapidem figi debent, Vitriolum solum itaque est, quod omnia secum habet, quæ ad sui perfectionem pertinent, ubi reliquorum Olea & spiritus aliunde corpora fixa mutuare coguntur pro suis fixationibus. Scies, inquit, cum sal metallorum ad oleum vis perducere eo modo ut de Vitriolo dictum, elementum terræ metallorum unâ cum oleo destillabit rubrum instar sanguinis, id verò Terra Vitrioli non facit: Oleum sese à Terra separat. Ita Deus talem benedictionem concessit ut ex eo solo Lapis Philosophorum confici possit absque additione, transferens omnia metalla in verum solem, sed oleum ejus cum Terra (propria, sive sale suo) fixandum est. Id verò ita non fit de metallis, Terra una destillat per Alembicum, ac totum corpus in oleum convertitur, transferens omnia metalla in verum solem. In eo omnes Turbæ Philosophorum conveniunt.

Conficitur, pergit, etiam oleum ex Mercurio & ex Antimonio, sed Terra eorum unâ transit, ac totum corpus fit oleum ac manet Oleum in secula, & isto oleo mira efficere possis, quæ hic recensere nimis longum foret. Nosti item quid de Antimonio scribatur, ac de oleo ejus. Sciet tamen filius meus, oleum Mercurii multo esse præstantius in omnibus operibus in quibus oleum Antimonii servit. Hoc secretum est. Cap. 69, & 70. ejusdem operis.

Exemplum quod metalla penitus ascendant in oleum adducit cap. sequenti videlicet 70. quod nominabimus

126. Circulatum majus Isaaci,

Cap. LXX. 2. Oper. min. Pag. 474. Vol. 3. Th. Chym.

R. **I**stum Mercurium (Metalla in antecedentibus mensuris philosophicis sublimata) ac solve in aqua forti ex Vitrioli & Nitri ana, cumque solutus fuerit, id quod solutum est inde ollæ vitreæ, & alembicum superimponere, & pone in cineribus cribratis, & primum ignem pusillum subde, & ei aquam
for-